

۱- شعر «ما عاب إلا اللئيم فعل ذي كرم» مثال برای چیست؟

- الف. تقدیم فاعل محصور ب. تأخیر فاعل محصور ج. تقدیم مفعول محصور د. تأخیر مفعول محصور

۲- در صورت مجهول کردن جمله «تَجَلَّسُ عَدَاً عِنْدَ زَيْدٍ مِنْ بَأْسِهِ جَلَسْتَيْنِ»، کدام گزینه «نائب فاعل» واقع می شود؟

- الف. عَدَاً ب. عِنْدَ زَيْدٍ ج. جَلَسْتَيْنِ د. مِنْ بَأْسِهِ

۳- نقش «مَلَكًا» در «لَا يَأْمَنُ الدَّهْرُ ذُو بَغْيٍ وَ لَوْ مَلَكًا» چیست؟

- الف. تمییز ب. حال ج. مفعول به د. خبر

۴- کدام وجه در مورد «لَمَّا» در آیه شریفه «وَ إِنْ كَلَّا لَمَّا لِيُؤْفِقِنَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ» نادرست می باشد؟

- الف. حرف استثناء ب. حرف نفی و قلب ج. حرف جزم و نفی د. ظرف زمان

۵- استعمال صحیح در مورد «لَا» را معین کنید.

- الف. لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ. ب. لَا حَوْلًا وَ لَا قُوَّةَ. ج. لَا حَوْلًا وَ لَا قُوَّةَ. د. لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ.

۶- نقش «منصوبات» مشخص شده در جملات زیر چیست؟

«لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ» - «السَّخِيُّ كَاسِي الْفَقِيرِ تَوْبًا» - «نَحْنُ الْعَرَبُ نَرَعَى الذَّمَّ»

- الف. مفعول به - خبر «كان» محذوف - مخصوص ب. مفعول مطلق - حال - تمییز
ج. مفعول مطلق - مفعول به - مفعول به د. مفعول لأجله - تمییز - مغری به

۷- کدام گزینه در مورد «مفعول به» صحیح است؟

- الف. إذا كان عامل المفعول به ضعيفاً، يجب أن تدخل عليه «لام التقوية».

ب. «أفدتُ و أفادني الصديق» مثال لحذف المفعول به جوازا.

ج. «يغفر الله لمن يشاء» مثال لحذف المفعول به طلباً للاختصار.

د. لا يحذف عامل المفعول به إلا سماعاً؛ نحو: «أهلاً و سهلاً».

۸- استعمال «اسم فعل» در کدام گزینه صحیح است؟

- الف. يا معلّم رويد المذنب. ب. هيهات زيد عمراً. ج. دونك يا زيد الكتاب. د. حيّهل مكة.

۹- کدام گزینه در مورد «صفت مشبّهه» صحیح است؟

الف. لا يجوز أن يتقدّم منصوب الصفة المشبهة عليها و قد يكون معمولها سببياً.

ب. يجوز أن يتقدّم منصوب الصفة المشبهة عليها و لا يكون معمولها إلا سببياً.

ج. يجوز أن يتقدّم منصوب الصفة المشبهة عليها و قد يكون معمولها سببياً.

د. لا يجوز أن يتقدّم منصوب الصفة المشبهة عليها و لا يكون معمولها إلا سببياً.

۱۰- در صورت اجرای قواعد باب «تنازع»، جمله «شَرَحَ وَ أَفَادَنِي الزَّيْدَانِ» چگونه خواهد شد؟

- الف. شَرَحَا وَ أَفَادَانِي الزَّيْدَانِ. ب. شَرَحَهُمَا وَ أَفَادَانِي الزَّيْدَانِ. ج. شَرَحَهُمَا وَ أَفَادَنِي الزَّيْدَانِ. د. شَرَحَا وَ أَفَادَنِي الزَّيْدَانِ.

۱۱- توصیف «منادی» به وسیله «ابن»، در کدام جمله صحیح نمی باشد؟

- الف. يا عليّ بن ابراهيم! ب. يا عبد الله بن سعيد! ج. يا عليّ ابن عمّي! د. يا سعيد بن أجي!

۱۲- مثال صحیح «منادای مستغاث و مندوب» به ترتیب کدام گزینه است؟

الف. وا يُوسُفُ! - وا أمير الشعراء! ب. يا للذاهية الذهياء! - يا وُلدي! لهفي عليك

ج. يا يُوسفاه! - وا مَنْ صَبَرَ عَلَى الْمُصِيبَةِ! د. وا عنوان الوفاء! - يا لثارات الحسين (عليه السلام)!

۱۳- طبق «قول أرجح» کدام یک از اسمهای مشخص شده «مفعول فيه» است؟

- الف. قَعَدْتُ مَقْعَدَ الْأَمِيرِ. ب. جَلَسْتُ مَرْمِي زَيْدٍ. ج. ذَهَبْتُ الشَّامَ. د. تَوَجَّهْتُ مَكَّةَ.

۱۴- «متی»، «أین» و «عند» به ترتیب با کدام حرف «مجرور» می شوند؟

- الف. حَتَّى - مِنْ - فِي ب. حَتَّى - إِلَى - مِنْ ج. فِي - إِلَى - مِنْ د. إِلَى - مِنْ - فِي

۱۵- در کدام مورد رابط واقع شدن «واو حالیّه» و عدم آن جائز است؟

الف. إن هذا حقّ و لا ريب فيه. ب. انتصر زيد و هو خائف.

ج. قعدت عن الحرب و القوم يحربون. د. وجدتهما باكيين و هندتضربهما.

۱۶- مثال «تمییز مفسّر ابهام نسبت» کدام است؟

- الف. ما فی السّماءِ قَدْرُ رَاحَةٍ سَحَابًا.
- ب. زَیدٌ مَشْهُورٌ أَخُوهُ فَهْمًا.
- ج. اشْتَرَيْتُ مَنْوِینَ فَمَحًا.
- د. ما لَنَا بِمِثْلِكَ رَجُلًا.

۱۷- تمییز «کم» خبری در کدام جمله نادرست است؟

- الف. کَمُ کُتِبَ مُقِیدَةً طَالَعْتُ.
- ب. کَمُ رَفِیقًا عَالِمًا صَاحَبْتُ.
- ج. کَمُ فِی الْمَدْرَسَةِ مِنْ مُعَلِّمٍ مِثَّلَهُ.
- د. کَمُ فِی الْبَحَارِ مَوْجُودًا عَجِیبًا.

۱۸- کدام گزینه در مورد نقش «حسوماً» در آیه شریفه «سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا» نادرست می‌باشد؟

- الف. «مفعول به» دوم «سَخَّرَ»
- ب. «حال» برای مفعول «سَخَّرَ»
- ج. «مفعول له» برای «سَخَّرَ»
- د. «مفعول مطلق» برای محذوف

۱۹- استعمال «أفعل تفضیل» در کدام مورد صحیح می‌باشد؟

- الف. عَلِمْتُ أَنَّ الْمَرْيَمَیْنَ أَفْضَلُ نِسَاءٍ.
- ب. رَأَيْتُ رَجُلًا أَحَقَّ بِهِ الْحَمْدُ مِنْهُ بِزَيْدٍ.
- ج. إِنَّ اللَّهَ أَحَبُّ إِلَى الْعَاقِلِ مِنَ الْجَاهِلِ.
- د. هِنْدٌ أَعْرَفُ إِلَيْكَ مِنْ غَيْرِهَا.

۲۰- در صورت مرفوع شدن «زید» در جمله «أطعم العلماء و لا سیما زید» نوع «ما» چه خواهد بود؟

- الف. زائده کافه
- ب. نکره تامه
- ج. نکره ناقصه
- د. زائده غیر کافه

نام کتاب: الحلقة الأولى

* با توجه به عدم برگزاری امتحان از کتاب فوق در مسابقات علمی کشوری سال‌های گذشته، نمونه سؤال کشوری ندارد.

نام کتاب: دروس فی علم المنطق

۱- علم و جهل ما به عبارت «پیرترین حیوان کلاغ است» هنگام شک به ترتیب کدام است؟

- الف. علم تصویری - جهل تصدیقی
- ب. علم تصدیقی - جهل تصویری
- ج. علم تصویری - جهل تصویری
- د. علم تصدیقی - جهل تصدیقی

۲- دلالت تابلوی راهنمایی نصب شده در جاده‌ها بر نصب‌کننده آن، چه نوع دلالتی است؟

- الف. طبیعی
- ب. وضعی
- ج. عقلی
- د. التزامی

۳- نوع تقابل بین «فضیلت و غیر فضیلت»، «سیاه و غیر سیاه»، «پدر بودن و پدر نبودن» کدام است؟

- الف. تضاد - تناقض - تضایف
- ب. عدم و ملکه - تضاد - تناقض
- ج. تناقض - تناقض - تناقض
- د. عدم و ملکه - تناقض - تضایف

۴- کدام گزینه درباره مصداق «مفهوم کلی» صادق است؟

- الف. المصداق قد یکون امرا عدمیاً
- ب. المصداق یجب أن یکون من الامور الموجودة
- ج. المصداق یجب أن یکون من الامور العینیة
- د. المصداق لا یجوز ان یکون امراً لا تحقق له فی الاعیان.

۵- «تعریف به مثال» و «تعریف به اقسام» به ترتیب چه نوع تعریفی هستند؟

- الف. رسم تام - رسم ناقص
- ب. رسم ناقص - رسم ناقص
- ج. رسم تام - رسم ناقص
- د. رسم ناقص - رسم تام

۶- اگر محمد و احسان و آرش قسیم یکدیگر باشند و مقسم آنها «انسان‌ها» باشد، این تقسیم چه نام دارد؟

- الف. تنوع
- ب. تصنیف
- ج. طبیعی
- د. تفرید

۷- به ترتیب در تقسیم انسان‌ها به «شرقی، غربی، مؤمن و ملحد» و به «اروپایی، آمریکایی و آفریقایی» کدام شرط و اصل مراعات نشده است؟

- الف. جامعیت، تباین و عدم تداخل اقسام
- ب. تباین و عدم تداخل اقسام، مانعیت
- ج. مانعیت، جامعیت
- د. تباین و عدم تداخل اقسام، جامعیت

۸- قضایای «هر اتومبیلی چهار چرخ دارد» و «کل ممتنع بالغير یستلزم ممتنع بالذات» به ترتیب جزء کدام یک از قضایا می‌باشد؟

- الف. ذهنیه - خارجیة
- ب. ذهنیه - حقیقیة
- ج. حقیقیة - ذهنیه
- د. خارجیة - حقیقیة

۹- در قضیه «شخص خطاکار، بالضرورة خطاکار است» کدام جهت صحیح است؟

- الف. ضرورت بشرط محمول
- ب. ضرورت ازلیه
- ج. ضرورت ذاتیه
- د. مشروطه عامه

۱۰- قضیه «چنین نیست که یا جسم غیر سفید باشد و یا غیر سیاه» چه نوع قضیه‌ای است؟

- الف. انفصالی مانعة الجمع
- ب. انفصالی مانعة الخلو
- ج. انفصالی حقیقیة
- د. اتصالی معدوله

۱۱- از صدق «هیچ ج ب نیست»، صدق کدام گزینه را نمی توان نتیجه گرفت؟

الف. بعضی ج ب نیست.

ب. هیچ ب ج نیست.

ج. بعضی لا ب ج است.

د. بعض لا ب لا ج است.

۱۲- صغرای قیاس «هر دانشجویی معاف از سربازی است. بنابراین بعضی دخترها معاف از سربازی هستند»، کدام گزینه نمی باشد؟

الف. بعضی دخترها دانشجو هستند.

ب. هر دختری دانشجو است.

ج. بعضی دانشجوها دختر هستند.

د. هر دانشجویی دختر است.

۱۳- کبرای قیاس «ع ج ب و بنابراین: س ج د» کدام گزینه زیر است؟

الف. لا د ب

ب. س د ب

ج. کل د ب

د. ع د ب

۱۴- این استدلال: «سقراط فانی است؛ زیرا انسان است» چه نوع استدلالی است؟

الف. استدلال مباشر است؛ زیرا دارای یک مقدمه است.

ب. قیاس مضمراست؛ زیرا صغری محذوف است.

ج. استدلال غیر مباشر است؛ زیرا صغری محذوف است.

د. قیاس ضمیر است؛ زیرا کبری محذوف است.

۱۵- قیاس فقهی با کدام یک از شیوه‌های استدلال منطقی انطباق دارد؟ و چه حکمی دارد؟

الف. قیاس فقهی همان تمثیل است و اگر منصوص العله باشد معتبر خواهد بود.

ب. قیاس فقهی به همان استقرای مغلل بر می‌گردد و همواره معتبر است.

ج. قیاس فقهی همان قیاس منطقی است و با وجود شروط قیاس دارای اعتبار خواهد بود.

د. قیاس فقهی همان تمثیل است که در منطق اعتباری ندارد اما در فقه اعتبار دارد.

۱۶- عکس نقیض مخالف قضیه «لیس بعض الحیوان انساناً» کدام گزینه است؟

الف. سالبه جزئی عکس ندارد.

ب. لیس بعض الانسان غیر الحیوان.

ج. بعض غیر الانسان غیر الحیوان.

د. بعض غیر الانسان الحیوان.

۱۷- کدام جهت در قضیه «هر درختی مادام که درخت است دائماً رشد می‌کند نه همیشه» به کار رفته است؟

الف. عرفیه خاصه

د. حینیه دائمه

ج. وجودیه لا دائمه

ب. مشروطه خاصه

۱۸- قضیه‌های «عسل شیرین است» و «این عسل شیرین است» به ترتیب چه نوع قضیه‌ای هستند؟

الف. محسوسات - محسوسات

ب. حدسیات - وجدانیات

ج. مجربات - محسوسات

د. مجربات - مجربات

۱۹- منظور از «یقین به معنی الأخص» کدام است؟

الف. اعتقادی که در آن مخالفت دیگران محتمل نباشد.

ب. اعتقاد جازم مطابق با واقع که از روی تقلید نباشد.

ج. علمی مطابق با واقع که نفی آن محال است.

د. همه موارد

۲۰- تفاوت بین «تجربیات» و «حدسیات» از منظر مرحوم مظفر (ره) کدام است؟

الف. تجربیات معتبر هستند ولی حدسیات معتبر نیستند.

ب. تجربیات قیاس خفی دارند اما حدسیات ندارند.

ج. در تجربیات، تکرر مشاهده لازم است ولی در حدسیات لازم نیست.

د. در تجربیات ماهیت علل روشن نیست اما در حدسیات ماهیت علل روشن است.